

Skarven er en fredet fugl - men den må reguleres

Nanna Mortensen overtager arbejdet med skarvforvaltningen i Miljøstyrelsen fra 2023. Foto: Ulla Skovsbøl

Skarven er en såkaldt "konfliktart," som vækker stærke og tit modsatrettede følelser. Det blev afspejlet i den proces, som i 2022 førte frem til en ny forvaltningsplan for skarv.

"Øv, hvor den lugter!" Nanna Mortensen rynker på næsen, og vender sig væk fra sin reol. Hun er ikke meget for den sidemand, hun har fået i sit nye job i Miljøstyrelsen i Odense: En velvoksen skarv, der stirrer hende i nakken med klare grønne øjne. De er dog kun af glas, og det er ikke den naturlige lugt af skarv, som generer næseborene, men derimod den af konservering og gammelt støv.

Skarven bag Nannas skrivebord er udstoppet. Den tilhører hendes forgænger i jobbet, Caroline Mikkelsen, som ikke har fået den med sig endnu, selv om hun er rykket videre til et job i Miljøministeriets departement. Hun har til gengæld allerede overladt både sin stol i Miljøstyrelsens jagtteam og sit arbejde med skarvforvaltningen til sin efterfølger.

Forvaltningsplan hvert femte år
Miljøstyrelsens jagtteam varetager i samarbejde med kolleger i Natur-

styrelsen en række administrative opgaver i forbindelse med jagt og vildtforvaltning. Teamet arbejder med administration af jagttegnsmidlerne og af de love og bekendtgørelser, som vedrører jagt og regulering. Desuden er nogle teammedlemmer også involveret i arbejdet med at udarbejde og revidere forvaltningsplaner for både jagtbare og fredede arter, og i 2022 var det skarvens tur til at få en ny forvaltningsplan.

"Skarv er en af de arter, som altid er genstand for stor opmærksomhed og mange konflikter, så derfor har vi hidtil prioriteret at få forvaltningsplanen opdateret hvert femte år. Men for at få den bedste mulige forvaltning er det nu tanken, at den nye plan skal tilpasses og revideres løbende i stedet for én gang med års mellemrum," siger Camilla Uldal, der er funktionsleder for jagtteamet.

Camilla Uldal har sammen med Caroline Mikkelsen fulgt den nye forvaltningsplan for skarv helt til

dørs. Hun har årelang erfaring med forvaltningsplaner, men for Caroline, der var ny i jobbet, var det en udfordrende opgave.

"Mit biologispeciale handlede om ulven, så jeg havde allerede oplevet, hvordan en konfliktart kan vække utroligt stærke følelser. Ulvedebatten er meget følelsesladet, og debattørerne kommer ofte med personlige angreb på hinanden," fortæller hun.

"Sådan er det trods alt ikke med skarven, men da jeg blev ansat, vidste jeg ikke ret meget om den, så jeg blev noget overrasket over, at der også er meget stærke og modsatrettede holdninger til den. Til gengæld må jeg sige, at diskussionerne som regel er saglige, selv om det kan gå hedt til."

Interessenter bliver inddraget

I den polariserede debat om skarven står på den ene side erhvervs- og fritidsfiskerne, som oplever, at skarven generer deres fiskeri, og som ønsker mere vidtgående

muligheder for at regulere den. På den anden side står dyre- og naturbeskyttelsesforeningerne, som fokuserer på beskyttelsen af arter – også skarven. Indimellem står jægerne, der påtager sig den frivillige opgave med at regulere skarv, men som i øvrigt holder sig neutrale.

”Fordi der er modstridende interesser i forhold til skarven, lægger vi stor vægt på at inddrage interessenterne, når vi reviderer forvaltningsplanen,” understreger funktionsleder Camilla Uldal.

”Vi har blandt andet nedsat en skarvarbejdsgruppe, som har været inddraget hele vejen i processen. I gruppen er alle de væsentlige interessenter repræsenteret sammen med forskere og repræsentanter for myndighederne. Gruppen har ikke beslutningskompetence, men der bliver lyttet til alle, og alle synspunkter bliver taget alvorligt,” forklarer hun.

Organisationer og borgere, som ikke er med i baggrundsgruppen kan også blive hørt. Forvaltningsplaner sendes i offentlig høring, og alle svar bliver læst og taget i betragtning. Til slut er det dog miljøministeren, som får det sidste ord. Det gælder også Forvaltningsplan for skarv.

15.000 reguleres årligt

Den nye forvaltningsplan er afstemt med den reviderede Vildtskadebekendtgørelse, som trådte i kraft 1. januar 2023.

”Planen ændrer ikke væsentligt ved mulighederne for at regulere skav. Til gengæld har vi gjort meget ud af at få den skrevet på en forståelig og overskuelig måde, så det er blevet lettere at gennemskue, hvordan mulighederne er. Og de er faktisk ret gode,” mener Caroline Mikkelsen.

”Skarven er en fredet fugl, og det kan vi ikke lige lave om på. Den er omfattet af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv, og derfor er vi nødt til at kræve dokumentation for, at den skader fiskeriet eller sårbare fiskebestande, hvis vi skal give tilladelse til regulering. Men når det er sagt, er der ganske gode muligheder for at få lov,” supplerer Camilla Uldal.

Hvert år bliver der således reguleret ca. 15.000 skarver ved skydning eller ved at æg bliver olieret, så de ikke klækker.

Lærerig proces

Caroline Mikkelsen ser tilbage på processen med forvaltningsplanen som sit svendestykke som nybagt embedsmand.

”Det arbejde har lært mig virkelig meget, ikke kun om skarven, men også om politik på alle niveauer, om EU-regulering og om interesseorganisationer og myndigheders måde at arbejde på. Det har været utrolig lærerigt,” konstaterer hun, selv om hun også erkender, det kan være hårdt at beskæftige sig med en konfliktart.

”Det vigtige er altid at huske, at man ikke skal tage det personligt, når man bliver kritiseret i en gruppe som skarvarbejdsgruppen, hvor mange interesser mødes. Man må acceptere, at alle ikke kan blive helt tilfredse.”

”Men bortset fra det, må jeg bare sige, at skarven er en fantastisk fugl. I de år, jeg arbejdede med den, blev jeg ved med at lære nyt både om den og om alle de udfordringer, der er i skarvforvaltningen. På den måde kan man sige, skarven er en gave, som bliver ved med at give,” siger hun med et smil.

Men gaven fra kollegerne venter stadig på at blive afhentet: Den udstoppede skarv på reolen bag den nye skarvmedarbejder Nanna Mortensen står rejseklar parat til at komme videre.

Om skarven

- Naturligt hjemmehørende
- Har været i Danmark i mindst 7000 år
- Bestand: Godt 32.000 ynglende skarvpar
- Kolonier: ca. 90 kolonier ved kyster og søer
- Træk: De fleste danske skarver trækker sydpå om efteråret, mens skarver fra resten af Skandinavien kommer for at overvintre i Danmark

Skarvarbejdsgruppen

- Dansk Ornitologisk Forening
- Danmarks Jægerforbund
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Sportsfiskerforening
- Danmarks Fiskeriforening
- Dyrenes Beskyttelse
- Dansk Fritidsfiskerforbund
- Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri
- Kommunernes Landsforening (observatør)
- DCE Aarhus Universitet
- DTU Aqua
- Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri
- Miljøministeriet
- Naturstyrelsen
- Miljøstyrelsen

Link til forvaltningsplanen

<https://bit.ly/3HXHzXY>

Link til temaside

<https://bit.ly/3jPkwGs>

Foto: Naturstyrelsen

